

Голові разової спеціалізованої вченої ради з розгляду та захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії Міжрегіональної Академії управління персоналом Дакал А.В.

Рецензія

офіційного рецензента доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування Кузьменко Ганни Олександрівни на дисертацію Костюкова Вячеслава Олександровича «УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ПРАКТИК», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність дисертаційної роботи, її зв'язок з науковими програмами, планами та темами. Сучасний етап розвитку України характеризується масштабними трансформаціями у сфері публічного управління, які зумовлені необхідністю підвищення ефективності, прозорості та доброчесності державної служби в умовах повномасштабної війни, воєнного стану та євроінтеграційних процесів. Актуальність дослідження удосконалення системи публічної служби в контексті впровадження сучасних антикорупційних практик зумовлена низкою факторів.

Загострення безпекової ситуації та воєнний стан створили нові корупційні ризики, зокрема через обмеження конкурсного відбору, прямі призначення та високу ротацію кадрів. Це вимагає негайного формування дієвих механізмів запобігання корупції, які поєднуюватимуть інституційні, нормативно-правові та цифрові інструменти.

Процеси децентралізації, реформування публічної служби та гармонізації законодавства з ЄС актуалізують потребу в комплексному перегляді системи публічної служби як інституційної основи державного управління. Особливої ваги набуває впровадження антикорупційних практик,

що забезпечують прозорість, підзвітність і мінімізацію корупційних ризиків на всіх рівнях влади.

Насамперед, актуальність теми зумовлена суспільним запитом на відновлення довіри до інститутів влади та підвищення ефективності публічних послуг. В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення важливо забезпечити конкурентний добір кадрів, захист прав службовців і синергію антикорупційних інструментів з цифровізацією.

Суспільний запит на нові управлінські рішення, що враховують воєнні ризики, цифрові технології та міжнародні стандарти, актуалізує наукові дослідження у сфері публічного управління. Це дозволяє формувати комплексні підходи до реформування публічної служби, ґрунтовані на інституційному підході, антикорупційній політиці та принципах доброчесності.

Отже, дослідження удосконалення системи публічної служби в контексті впровадження сучасних антикорупційних практик є надзвичайно актуальним. Воно спрямоване на розв'язання ключових завдань сучасної державної політики: підвищення ефективності державного управління, зміцнення довіри суспільства та забезпечення європейських стандартів доброчесності.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів, повнота їхнього викладу в опублікованих працях. Ознайомлення зі змістом дисертації, науковими публікаціями та анотацією дає підставу визначити основні наукові положення й висновки, що характеризуються науковою новизною і відображають особистий внесок автора, ступінь їхньої обґрунтованості та достовірності:

уперше:

– запропоновано інституційний підхід до розуміння публічної служби, що обмежує її сферу рамками органів державної влади та місцевого самоврядування, з обов'язковим систематичним здійсненням владних повноважень; – сформульовано авторське визначення публічної служби як

законодавчо врегульованої системної професійної діяльності осіб в органах влади, що реалізується публічно з використанням владних повноважень для досягнення публічних цілей; – запропоновано авторське визначення корупції в системі публічної служби як складного багатоаспектного явища неправомірного використання службового становища для отримання неправомірної вигоди; – обґрунтовано авторське визначення антикорупційних практик як інтегрованого комплексу системних інструментів, заходів і процедур для виявлення, запобігання, припинення корупції та формування антикорупційної політики; – розроблено концепцію синергетичної моделі запобігання корупції, що ґрунтується на інтегрованій взаємодії інституційних, нормативно-правових і технологічних інструментів (включаючи штучний інтелект та єдину цифрову платформу);

удосконалено:

– класифікацію корупції в системі публічної служби за обсягом і рівнем, типом вигоди, сферами прояву та природою діянь; – підходи до удосконалення конкурсного відбору в умовах воєнного стану з акцентом на відновлення прозорих конкурсів на основі заслуг; – механізми антикорупційних практик (законодавче регулювання конфлікту інтересів, електронні аукціони, розширення реєстрів, автоматизована перевірка декларацій);

набули подальшого розвитку:

– понятійний апарат щодо протидії корупційним ризикам у публічній службі; – аналіз впливу воєнного стану на кадровий потенціал публічної служби (висока ротація, прямі призначення, низька мотивація); – теоретичні засади конституційного закріплення категорії «публічна служба» в Конституції України.

Дисертаційна робота Костюкова В.О. має логічну та впорядковану структуру. Її розділи та підрозділи узгоджені з поставленими завданнями дослідження та розкривають їх належним чином. Основна частина роботи складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків. Висновки,

зроблені наприкінці кожного розділу, та загальні висновки до дисертації відповідно відображають отримані наукові результати дослідження.

Повнота викладення основних результатів дисертації в публікованих наукових працях. Результати дослідження повною мірою відображені в наукових фахових виданнях здобувача (статті у виданнях «Суспільство та національні інтереси», «Public management», «Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом»), а також у закордонному виданні, індексованому в Scopus (Web of Conferences), та тезах міжнародних конференцій. Зміст і характер публікацій відповідають вимогам МОН України, що свідчить про достатній рівень апробації дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу загалом й обґрунтованість її теоретико-методологічних положень, варто зробити декілька зауважень і звернути увагу на дискусійні положення дисертаційної роботи.

1. У дисертації детально розглядаються антикорупційні інструменти (цифровізація, AI, реєстри), проте відсутнє належне опрацювання кількісних показників ефективності запропонованих практик (наприклад, KPI моніторингу корупційних ризиків чи економічного ефекту від їх впровадження). Це дещо знижує прикладну цінність рекомендацій для органів влади.

2. Автор ґрунтовно аналізує вплив воєнного стану на кадровий добір, однак соціальна складова антикорупційних практик представлена менш системно. У контексті відновлення країни доцільно було б ширше висвітлити інструменти публічного управління, спрямовані на запобігання корупції під час розподілу ресурсів на екологічне відновлення та соціальну підтримку ВПО.

Водночас висловлені зауваження та рекомендації носять переважно дискусійний характер і не знижують позитивного враження від представленої дисертаційної роботи.

Загальний висновок. Дисертація Костюкова Вячеслава Олександровича на тему: «Удосконалення системи публічної служби в контексті впровадження сучасних антикорупційних практик», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» є самостійним і завершеним науковим дослідженням. Дисертація виконана на належному теоретичному рівні, викладена в науковому стилі, розділи дисертації пов'язані між собою структурно і змістовно, висновки ґрунтуються на результатах проведеного дослідження, які так само є достатньо аргументованими і доказовими.

Загалом за результатами ознайомлення можна зробити висновок, що дисертація на тему: «Удосконалення системи публічної служби в контексті впровадження сучасних антикорупційних практик» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами) та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 № 341), а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

доцент кафедри публічного адміністрування

Міжрегіональної Академії управління персоналом,

доктор філософії в галузі публічного

управління та адміністрування, доцент

Ганна КУЗЬМЕНКО